

Дзітарапатуня і Мастацтва

Год выд. 33-і
№ 35 (1880)
1 мая 1964 г.
ПЯТНІЦА
Цэна 4 коп.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАУ БССР

НЯМА вясны без сонца.
Без сонца, ад шчодрой цеплыні якога на поўныя грудзі пачынае дыхаць карміцельная зямля і вясёлым зялёным агеньчыкам загараюцца дрэвы, лугі, палеткі.
Без сонца, якое гарэзнымі зоркамі адбываецца ў мільёнах дзіцячых вачынах, ад якога адна ад адной дзіўнай прыгажосці жанчыны, ад якога мякчэюць нават самыя суровыя твары.
Няма вясны без Першамай.
Першамай—гэта чырвань сцягаў і транспарантаў на вуліцах і плошчах, гэта радасныя ўсмешкі дэманстрантаў і нямоўная медзь арнестраў, шчырыя тосты таварыскіх застолья і зіхатлівыя букеты салютаў у вачэрнім небе сталі і гарадоў-герояў.
Першамай — гэта сусветная пераклічка пралетарскіх сэрцаў, гэта адзіства ў барацьбе за мірнае заўтра планеты і за шчасліваю будучыню кожнага, хто нараджаецца на зямлі, гэта сіснутыя і ўзнятыя над галавою кулакі ў знак братэрскай рабочай салідарнасці.
Усе гэта паўтараецца кожны год, і ўсе гэта кожны год непаўторнае, як непаўторнае, новае кожную вясну зялёнае ўбранне зямлі.
Вясня сёлетняя — чым адметна ад леташніх яна?
Хлебароб адказвае:
— разумнымі мерамі партыі і ўрада, якія робяць калгасніка яшчэ больш зацікаўленым у выніках працы, якія падтрымліваюць яго гаспадарскую кемлівасць, якія прывядуць нашу сельскую гаспадарку да росквіту, да новага ўздыму.
Заводскія рабочыя і будаўнік адказваюць:
— небывалымі тэмпамі росту прадукцыйнасці працы, настойлівым ажыццяўленнем маладога яшчэ, але такога папулярнага ўжо і аўтарытэтнага ў народзе лозунга «плюс хімізацыя» — выдатнага дадатку да слаўтай ленынскай формулы камунізма.
Пісьменнік, мастак, кампазітар адказваюць:
— новымі кнігамі, карцінамі, музычнымі творами, кінафільмамі, якія нарадзіліся ды і задуманы былі пасля вядомых сустрэч кіраўнікоў партыі і ўрада з прадстаўнікамі творчай інтэлігенцыі; і само з'яўленне гэтых твораў, і высокія іх мастацкія якасці — пераkanaўча сведчанне жыццёвасці, мудрай прадбачлівасці пажаданняў, выказаных партыяй на тых памятных сустрэчах.
Усе людзі добрай волі адказваюць:
— чысцейшым небам над зям-

МАЙ НА ЗЯМЛІ І Ў СЭРЦАХ

ля, чысцейшай вадой у акіянах і морах, большай надзеяй на спакое заўтра — слаўным вынікам Маскоўскага Дагавору аб частковай забароне атамных выбраваняў і новых дзейных напрамку ўрадамі вялікіх дзяржаў напярэдадні сёлетняга Першамай.
Крочыць па планеце мір, і мільярды чалавечых сэрцаў рады яго ўпэўненай, гаспадарскай хадзе.
Мы зробім нашу зямлю назанча ўрадлівай — няхай толькі будзе мір!
Мы пабудуем цуда-гарады і прыдумаем машыны, якіх не маглі сабе ўявіць найвялікшыя фантасты гісторыі, — няхай толькі будзе мір!
Мы нашым кнігі, карціны і сімфоніі герамаўскага, микеланджэлаўскага, бетховенскага гучаня — няхай толькі будзе мір!

Мі хочам міру і змагаемся за яго. Калі Савецкі ўрад выступае з прапановамі, накіраванымі на разрадку міжнароднай напружанасці, — гэта барацьба за мір на справе, а не на словах. І калі Савецкі ўрад умацоўвае Узброеныя Сілы, абараназдольнасць краіны — гэта таксама барацьба за мір, і таксама на справе, а не на словах!
Крочыць па зямлі сацыялізм, і зноў жа мільярды чалавечых сэрцаў рады яго ўпэўненай, гаспадарскай хадзе. 240 тысяч бальшавікоў было ў нашай краіне ў перададзень Вялікага Кастрычніка — больш 42 мільянаў камуністаў на планеце Зямля сёння. Вось ён, яскравы доказ таго, што сацыялізм і камунізм — светлае заўтра ўсяго чалавецтва!
Якое высокае шчасце быць пс-

няром гэтай светлай надзеі чалавецтва! Уславім чалавека — героя і будаўніка камунізма — словам і песняй, дудзай-ным промнем кінапраектара і натхнёным жывапісным палатном!
— Дзеячы літаратуры і мастацтва! Змагайцеся за партыйнасць і народнасць, высокую ідэйнасць і мастацкае майстэрства твораў! Ярчай адлюстравайце веліч і прыгажосць гераічных спраў будаўнікоў камунізма, перамогу ў нашым жыцці новых, камуністычных адносін!
— Работнікі друку, радыё і тэлебачання, выдавецтваў і культурна-асветных устаноў! Будзьце багатымі памочнікамі партыі ў яе барацьбе за перамогу камунізма!
— Няхай жыве 1 Мая — Дзень міжнароднай салідарнасці працоўных, дзень адзіства і братства рабочых усіх краін!

СВЯТОЧНЫЯ НАВІНЫ

ПЕРШЫЯ пупышкі паявіліся на дрэвах у Брэсцкім гарадскім парку культуры і адпачынку. Зялёная пупышка — эмблема свята вясны, якое праводзіцца ў парку. На астрадзе выступілі самадзейныя артысты, у мініатюры дэманструюцца новыя хранікальна-дакументальныя фільмы, арганізаваны масавыя гульні.
Работнікі парку добра падрыхтавалі да свята. Маладзёныя стэнды расказваюць аб Вялікай хіміі, пра поспехі будаўнікоў камунізма. Асобныя стэнды прысвечаны роднаму гораду.
Напярэдадні свята гарадскі зорны ансамбль у парку 800 кустоў руж. Іх прывезлі з Кіева. Пасаджаны таксама бланкітныя ёлкі. У азелненні парку актыўны ўдзел прымае Клуб аматараў кветкаводства, якім кіруе Ганна Адамаўна Марцінкевіч. Кветкаводцы рыхтуюцца да выставы кветак «Экспаната» высаджваюцца проста ў грунт. Шмат напярэдадні мастак-дэкаратар М. Сільвестраў, савадов С. Шаўчук. Мастацкім афармленнем парку кіравалі архітэктар Л. Маскалевіч, мастакі М. Вялічкі, М. Яўсеў, І. Фядзісаў.
М. УСЦІНАУ.

У РУДАКОЎСКИМ сельскім клубе Гомельскай вобласці адбылося перамайскае віншаванне перадавікоў працы. На сцэне, аздабленай павеснавым жытнім кветкамі, — дэпартамент калгаса «Кастрычнік» — механізатар-кукурузавод Уладзімір Кот, даярка Анастасія Бордак, пастух Аляксей Ліфаню, палкоў Сяргей Кардаш, сьнянар Вера Наваленка. Сяратар партгарадзкіх Сцяпан Бялюк расказвае пра справы лепшых. Усхваляваны таварыш пра сваю працу Уладзімір Кот, Анастасія Бордак, Аляксей Ліфаню. Перадавікам уручаюцца ганаровыя граматы. Афіцыйна падрыхтавалі да свята спецыяльны канцэрт.
Т. ЯРМОЛЕНКА.

У РУДАКОЎСКИМ сельскім клубе Гомельскай вобласці адбылося перамайскае віншаванне перадавікоў працы. На сцэне, аздабленай павеснавым жытнім кветкамі, — дэпартамент калгаса «Кастрычнік» — механізатар-кукурузавод Уладзімір Кот, даярка Анастасія Бордак, пастух Аляксей Ліфаню, палкоў Сяргей Кардаш, сьнянар Вера Наваленка. Сяратар партгарадзкіх Сцяпан Бялюк расказвае пра справы лепшых. Усхваляваны таварыш пра сваю працу Уладзімір Кот, Анастасія Бордак, Аляксей Ліфаню. Перадавікам уручаюцца ганаровыя граматы. Афіцыйна падрыхтавалі да свята спецыяльны канцэрт.
Т. ЯРМОЛЕНКА.

АКТЫўНЫ ўдзел у святачых канцэртах прымаюць студэнты Пінскага педагагічнага вучылішча. У вучылішчы лепшы ў горадзе шматгалосы хор. Ён выконвае песні «Ленінская праўда павені верная», «Палескую — прытальную» музыку да якой напісаў кіраўнік хору М. Чорны. Танцавальная група паказвае новыя танцы. У канцэртах прымае ўдзел струнный аркестр у рапартуры арганізацыі С. Жарковіч, «Беларуская полька». Усяго ў канцэртах удзельнічае больш 150 студэнтаў.
Ф. ДАВЫДАВА.

МАЛАДЗЕЖНАЯ тэатральная студыя «Дружба» пры Магілёўскім аб'яднаным Доме культуры швейнай і аўткавай фабрыкі і апаода «Электраўраўнік» падрыхтавала да свята прам'еру спектакля па чэсе Т. Ян «Ганарліва». Пастаўню арганізавалі народны артыст РСФСР М. Радзінаў.
Б. МАЦВЕЕВ.

УДЗЕЛНІКІ першамайскай дэманстрацыі ў Мінску ведаюць аб'яднаны аркестр пад гукі якога так добра крочыць у калонах. Сёлетня ваенныя музыканты дадуць сваеабылівы канцэрт і на другі дзень свята. Выступленні пачнуцца марш-парадам па Ленінскаму праспекту ад гасцініцы «Мінск» да Цэнтральнай плошчы. У канцэртнай частцы праграмы будучы выканаць «Спаўса» М. Гліні, «Песня аб Радзіме» І. Дунаеўскага, «Марш нахімаўцаў» В. Салаўёва-Сядога, «Мой Мінск» Ул. Алоўнікава. Дырыжыруе канцэртм галоўны дырыжор Беларускай ваеннай арміі падпалкоўнік В. Панчук.
М. НАВІЦКІ.

ПР'ЭМУЛІ гартэрыя, калі, ляўно! Тысячы кветак распустіліся ў парніках Слонімскай зялёнай гаспадарні. Кветак так многа, што іх хоць і не толькі для спамінач. Напярэдадні свята зорны ансамбль у Мінску, Радунь, Шчучын, і ў каля 3000 гаршчочкаў з кветкамі. У дарогу збіраюцца новыя кветкавыя эшалоны.
М. КАРПОВІЧ.

У МІНСКАЙ вобласці праводзіцца фестываль народных тэатраў і тэатральных калектываў, прысвечаны 20-годдзю вызвалення рэспублікі. Напярэдадні першамайскага свята ў Слуцку выступілі артысты Маладзечанскага народнага тэатра. Гасці панавілі са спектаклем «Алошні» па п'есе М. Горькага.
А. ДУБІСКІ.

ЛЮДЗІ ПРЫНОСЯЦЬ ВЯСНУ

Калі б астраномы з далёкіх планет у гэтыя дні паглядзелі праз свае телескопы на нашу Зямлю, яны убачылі б мора чырвані, а маяска кветка здалася б ім лёгкімі воблачкамі. Яны заўважылі б, як зямля паварочваецца да сонца. Гэта Першамай прышоў у нашы гарады і сёлы, у нашы сэрцы і думы, ён прынёс радасць здзяйсненняў, светлыя спадзяванні і велічныя планы на заўтрашні дзень. Нам сёння вальнай дыхаецца, далей віды, выразнай акрэслены перспектывы нашай хадзі ў будучае. Чысцейшым стала паветра на нашай планеце, болей не засціць сонца атамны пыл ядзерных выпрабаваняў, не палюхае людзей смеротны грыб над хвалямі акіянеў. Гэлага дамагліся мы, савецкія людзі, наша партыя, наш Урад і нястомны барацьбіт за праўду, за шчасце людзей Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў.

Сяргей ГРАХОЎСКИ

тавікоў і завод, якому няма роўных у Еўропе. Яго будавалі людзі, што нясуць цягло і вясну чалавецтва, мір і багачце нашай зямлі. Цяпер набрынялі сокамі нафтабудзійскія ласы і прысады, да святання заліваюцца саляў і ў ціхіх прыдзвінскіх гаях, маладыя маці спяваюць калыханкі сваім дзецям, што нарадзіліся тут, на полацкай зямлі. Іх бацькі нясуць вахту каля пультаў нафтапрацоўчага завода, запальваюць тысячы агняў на тэхналагічных калонах, будуюць для сваіх сучаснікаў і для далёкіх нашчадкаў. Я ўспамінаю чужоўных працоўнікоў нашай зямлі і як віншавальныя тэлеграмы пасылаю ім свае самыя шчырыя пацукі.

У Наваполацку вырастае, узмужнеў, стаў выдатным майстрам, камуністам, дзяржаўным дзеячом і Героем Сацыялістычнай Працы славуты на ўсю рэспубліку эскаватаршчык Анатоль Сцяпанавіч Крэмень. У яго цвёрдыя і чуйныя рукі, але колкія дэбраты, колкі чалавечы мяккасці ў сэрцы, у вачах, у характэры! Пра Анатоль Сцяпанавіча звычайна гавораць: «Да чаго дакранецца Крэмень, там вылітаюць іскры». Ад такіх людзей становіцца святлей на зямлі. Мабыць, таму іх так трапна называюць у нас маякмі, людзьмі, якія асвятляюць дарогу іншым, якія заўсёды ідуць на прывым фланзе нашага жыцця.

Сёння Анатоль Сцяпанавіч Крэмень сустракае Першамай 1968 года. Ён заўсёды апыраджае час, спяшэцца за сваёю мэраю, дбае аб будучым і працуе ўжо ў наступным самігоддзі.

Калі вы трапіце на Нафтабуд і ўбачыце бланкітны эскаватар, ведайце, што ім кіруе велімі добры, шчыры і неспакойны чалавек, які думае і жыве па-камуністычнаму, Герой Сацыялістычнай Працы, дпутат Вярхоўнага Савета рэспублікі Анатоль Крэмень.

Мне багачца ў першамайскіх калонах спавутыя нафтабудзійцы Мікола Кускоў і Іван Чарненка, Антон Уласевіч і Уладзімір Стральцоў, сотні выдатных людзей самага юнага горада на Давіне. Я бачу салігорскіх шахцёраў і калыльскіх механізатараў, амурскіх рыбакоў і будаўнікоў нашай сталіцы і думаю, якія чужоўныя працоўнікі вырасталі на нашай зямлі, якія сапраўдныя героі жыцця сярод нас!

Усе мы любуемся нашай памаладзёлай сталіцай, яе праспектамі і новымі раёнамі, дамамі і школамі, але не заўсёды ведаем тых, хто будаваў наш дом, квартал, у якім мы жывём, хто праектаваў вуліцы, па якіх мы

кожны дзень спяшэмся на работу. Я ўяўляюся ў першамайскія калоны будаўнікоў і пазнаю тых, што закладвалі першыя падмуркі на руінах нашага горада, бачу Герояў Сацыялістычнай Працы Д. Булахаву, М. Яроманку, С. Місуюна і іх маладзёжышых сяброў па працы, па майстэрству, па натхненню—працуючых брыгадзіраў, муляраў і мантажнікоў Станіслава Ярашэвіча, Анфіла Філіпава, Цімаха Фандо, Міхася Гуда, Аляксандра Громава. За імі ідуць тысячы тых, што будавалі і будуюць наш горад, што прыносяць радасць тысячам сам'яў, што нястомна дбаюць, каб нам было ўтульна і цёпла, каб у нашы вокны заўсёды сявіла сонца.

Пра кожнага з іх можна напісаць натхнёную кнігу, склаці пазму і песню. Мабыць, самы зайдросны лёс—гэта лёс стваральніка, лёс будаўніка. Яго «творам» суджана жыць вякі, служыць сучаснікам і далёкім нашчадкам, упрыгожваць зямлю і радаваць кожнага чалавека. І ні адзін будаўнік не думае пра сваю славу, пра ўвекавечанне свайго імя—ён усё аддае людзям, а сам застаецца невядомым добрабычлівым і клепатлівым стваральнікам нашых багачцяў, нашай працоўнай славы, нашай вясны.

Стваральнікоў новага, дойдлаў, канструктараў, будаўнікоў мы сустракаем у штодзённых клопатах, у напружанай працы. На людзкіх праспектах і плошчах ролеч з нам ідуць людзі, якія за дваццаць пасляваенных гадоў пабудавалі новы Мінск, праходзяць архітэктары, якія ўжо выразна бачаць абрысы нашай заўтрашняй сталіцы, новыя мікрараёны і парк, шматпавярховыя дамы са шкла і бетону, інстытуты і дзіцячыя сады. Побач з нам і праходзяць людзі, у думках якіх нараджаюцца яшчэ нябачаныя машыны для нашых паляў, для людскога шчасця. Ідуць тыя, што сёньня хлеб і прэкладуюць шляхі да самых далёкіх зор, узводзяць новыя гарады і складаюць натхнёныя песні, ідуць людзі, што прыносяць вясну ў мір, святло і радасць чалавецтва. Імя ім—савецкія людзі, камуністы, леныны.

Сёння чырваня сцягі барацьбы і перамог акрыляюць нашы першамайскія калоны. Мы ідзем насустрач сонцу, ідзем па Ленінскім праспекце і ніколі не збочым з яго. Ён пралёў праз нашу зямлю, праз нашы сэрцы і думы, ён вядзе нас і кліча ў ясныя далачыні, і з кожным днём яны становіцца бліжэй і бліжэй.

Ідзе Май па зямлі, ён нясе людзям вялікія надзеі і радасці, яго ззяніе і подых па ленынскай трасе данясуць савецкія людзі да блізкіх і далёкіх планет.

ПАЎРЭАТЫ МІЖНАРОДНЫХ ЛЕНІНСКІХ ПРЭМІЙ

21 красавіка 1964 года пад старшынствам акадэміка Д. В. Скабелычына адбылося пасяджэнне Камітэта па Міжнародных Ленінскіх прэміях «За ўмацаванне міру паміж народамі».

За выдатныя заслугі ў справе барацьбы за захаванне і ўмацаванне міру Міжнародныя Ленінскія прэміі «За ўмацаванне міру паміж народамі» прысуджаны:

Ахмеду БЕН БЕЛЕ—грамдаскаму і дзяржаўнаму дзеячу [Алжырская Народная Дэмакратычная Рэспубліка];
Далорэс ІБАРУРЫ — грамадскай і палітычнай дзеячы (Іспанія);

Херлуфу БІДСТРУП — мастаку, грамадскаму дзеячу (Данія).

А. БЕН БЕЛА

Д. ІБАРУРЫ

Х. БІДСТРУП

Мал. Ю. Пучынскага.

РАБОЧАЯ ДИНАСТИЯ ЖАРАУНЁЎ

Ціхліб расказаў таварышам пра сваю працу ў Савецкім Саюзе. Пра савецкіх людзей, якіх навука і праца вывелі на складаных станках, пра нашы лясны і рэкі, пра нашы заводы і паласы культуры, пра дзятчынню Святлану з Кіраўскага заводу ў Гомелі... Малады в'етнамец быў упэўнены, што такую дзятчынню павіны ведаць усё. Ён хутка знайшоў, з чым яе параўнаць.

— Месяць дзятчынна! Гэта—адзін з эпизодаў нерасе «Хлопцы з джунгляў» лаўрэата Ленінскай прэміі В. Пскова, які ўвайшоў у кнігу «Крокі па рэка».

Святлана з Кіраўскага заводу... Але ў той час, калі тут вучыўся Цынь, на заводзе працавала некалькі Святлан. У некаторых засталася ў ўспамінах фатаграфія, некаторых перапісваліся з Цынем. І ўсё ж на заводзе адразу назвалі прызвішчам той, пра якога гаварылі в'етнамскі токар, — Святлана Жараўня. Звычайная дзятчына з простым славянскім тварам, сціплага і працавітага. І я думаю, што сваім незвычайным параўнаннем Цынь хацеў падкрэсліць не столькі яе вонкавую прыгажосць, колькі душэўную шчодрасць і багатае.

Так, Цынь не памыліўся—Святлану ведаюць на заводзе ўсе. І ўсе ведаюць, што зусім невыпадкова паступіла яна на працу імяна на завод імя С. М. Кірава, дзе была яна адным з лепшых кантраляраў АК, а потым хутка асвоіла новую для ся-

бе спецыяльнасць лабаранткі хімічнага лабараторыі.

Невыпадкава — таму што гэты завод стаў працоўным універсітэтам для ўсёй сям'і Жараўнёў.

БЫЛА вясна і яму было семнаццаць гадоў. Паўз драўляныя аднапавярховыя дамы, па вузкіх вуліцах ішоў ён упэўнена на завод. Першы настаўнік—ён і зараз памятае яго, Міхаліа Эйдліна, падаў яго да станка, старанкага, з рамянёвым прыводам, які здаўся яму тады самым дэкавальным. Потым першаа самастойна вытанчана дэталі, першая майская дэманстрацыя ў заводскай калоне, першы рабочы разрад, першы станок, у стварэнні якога былі яго праца і вопыт, першыя вучні, давер'е і любоў таварышаў—не пералічыць усіх радасцей, якія даў яму завод.

Часта, слухаючы апавяданне пра цікавага чалавека або знаёмчыся з ім, мы задаем сабе пытанне: «Кідамо гэты чалавек пспеху?» Біяграфія Александра Іванавіча Жараўнёў выразна адказвае: у жыцці трэба быць кміту і ісці да ўласнага шляху, трэба быць шырым і верным людзям, трэба марыць і ўмець дзяляцца сваёй марай. Зрэшты, я ўпэўнены, што Александр Іванавіч не лічыць быццам дэсяціну яго сваёй маты. І гэты рыс яго характару—ністомнае пошукі новага (і вядома, упартасць, працавітасць і талант) вялі яно на нялёгкай працоўнай дарога ад вучня токара да старшага інжынера-тэхнолага станочна-тэхналагічнай лабараторыі заводу.

У красавіку 1926 года ў аддзеле кадрова заводу імя Кірава з'явілася новая асобная справа. Першая асобная справа, на вокладцы якой стаяў прызвішча—Жараўня (між іншым, яна і зараз лічыцца пад нумарам адзіно). Цяпер гэтае прызвішча напісана на чатырох папках, а хутка прыбавіцца яшчэ адна—сын, Валерыя, адслужыўшы ў арміі, вядома, вернецца на свой завод, да свайго Фрэдэрыка станка.

Пра Александра Іванавіча мне расказвалі на заводзе многія. Я ведаю ўсе яго службовыя перамяшчэнні, ведаю, што ён за некалькі гадоў дасягнуў вышэйшага — сяміга—разраду токара і вось ужо шмат гадоў займае інжынерскія пасады. Ведаю пра дэвер'е камуністаў, якія выбіралі яго сакратаром партбіора, пра ўдзел яго ў рабоце Вярхоўнага Савета БССР, дэпутатам якога ён быў выбраны ў 1959 годзе. Ведаю, як урачыста адзначаўся на заводзе трыццацігадовы юбілей яго бездарнай працы, пра тое, што жыць ў 1939 годзе ён быў узнагароджаны медалем «За працоўную доблесць».

Я слухаю гэтыя расказы і пачынаю разумець, як у працы і пошуках ведаў з вучня вырас настаўнік—ча толькі сваіх дзяцей, але і многіх рабочых заводу. Настаўнік, які даў вучням не проста вузкую спецыяльнасць, а зрабіў іх патрыётамі свайго заводу, свайго краіны.

...Я ўяўляў сабе Александра Іванавіча пажылым стомленым чалавекам, які, магчыма, нават паскардзіцца на вечную занятасць (у што, вядома, лёгка паверыць). І памыліўся. Так, гады, вядома, зрабілі сваё, але ён глядзеў на мяне так паламалодку і трохі хітравата, так лёгка і проста гаварыў і ўсміхаўся, што праз некалькі хвілін мне здавалася ўжо, быццам я размаўляю са сваім бліжнім знаёмым і раўнясікам. Ці не за гэтую сардэчнасць так пажарыў яго на заводзе? І, вядома, гэтая сардэчнасць—ад усёго таго добрага, што людзі зрабілі для яго.

Ён рана застаўся сіратаю, але ад бацькі, патомнага рабочага, перадаўся яму любоў да станкоў і машын. У дзіцячым доме хлопчак увесь вольны час праводзіў у майстэрні—выточваў дэталі, шахматныя фігуры, сам навучыўся рамонтаваць станок. Ён атрымаў тут чацвёрты разрад столяра, але ён марыў пра метал, пра такіяныя станкі і такіяную працу.

Александр працаваў і вучыўся. Напярэдадні вайны, ужо старшым майстрам механічнага цэха, ён вытрымаў уступныя экзамены ў Прамысловую акадэмію. Але вайна прымушала адлісці ў бок усё справы, якія здаваліся такімі важнымі ў мірныя дні. У армію яго не ўзялі—падаў ён зрок. І на Урале, на абароннім заводзе, А. Жараўня адмовіўся ад кіруючай работы, таму што ведаў—яго вопыт токара сяміга разраду прынесае больш карысці, калі ён будзе стаяць ля станка. Ён рабіў снарады, ён быў у строі. Ён ведаў, што самая дакладная і цікавая работа—наперадзе, пасля перамогі.

Сын Александр Іванавіч можа сказаць—яго завод выпускае найдакладнейшыя станкі з праграмным кіраваннем. І ён, старшы інжынер станочнай лабараторыі, мае да гэтых справы самае непасрэднае дачыненне.

Гэтыя станкі ён усталяваў і выпрабавваў на заводзе Ірана і Аўстрыі. І, напэўна, і цяпер памятаюць там савецкага майстра Жараўню, яго ўмельныя рукі і бескарысліваю дапамогу. Памятаюць, таму што пераканаліся, што ўсё савецкае—вышэйшая якасць.

БЕЗ УСЯЯКАГА перабольшвання можна сказаць, што працоўную дынастыю Жараўнёў добра ведаюць у многіх краінах свету. А самы цікавы маршрут выпіў на доло старэйшага сына

Александра Іванавіча—Аркадзя, які быў адным з першых савецкіх спецыялістаў, што пабывалі на Кубе. Яго там так і называлі—«Піонер».

Кубінскіх уражанняў у Аркадзя мноства. Пасля вяртання на Радзіму ён часта выступаў перад рабочымі, студэнтамі, калгаснікамі з расказамі пра востраў Свабоды. І цяпер гаворка ў нас таксама ідзе ў асноўным пра Кубу. Ужо сама гэтага яго камандзіроўка гаворыць пра мюгае—бо наша краіна пасылае туды лепшых з лепшых, найвясцейшых спецыялістаў, якіх пед сілу любяча задача. Аркадзя Жараўнёў—з такіх. Механік па спецыяльнасці, ён знайшоў сапраўднае сваё прызыванне ў станках. На Кубе яго больш за ўсё зацікава спадчына амерыканцаў—дэс рамянёвых прыводаў у механічных майстэрнях, тэхніка ўзроўню пачатку трыццаціх гадоў. Старыну трэба было замяніць новымі станкамі. У 1961—62 гадах гэтымі работамі кіраваў Аркадзя Александравіч.

Але мала ўстанавіць новыя станкі—трэба было навучыць кубінцаў спецыялістаў арганізаваць па сваёй ініцыятыве трохмесячныя курсы механікаў. Добрым словам успомніў тады Аркадзя сваіх настаўнікаў. На курсах яму давалася чытаць лекцыі і па чарчынню, і па механіцы, і па матэматыцы. Ведаў для гэтага ў яго хэпіла. Ён захапіўся працавіццю і настойлікасцю маладых кубінцаў, а тым ў сваю чаргу — талантам свайго выкладчыка, які чытаў лекцыі на добраай іспанскай мове.

Аркадзя ўспамінае пра сваё сяброўства на Кубе, пра тое, як разам з ім убіраў цукровы трыснёг, пра маленькую дзятчынню, якая з гонарам расказвала яму, што навуліца грамадэ дваццаці чалавек. Ён расказвае пра Нацыянальны тэатр, пра пастаўлены на Кубе спектакль «Як гартавалася сталь», пра гарачыя апалдэсменты мужнасці і чалавечай сілы, якія ён чуў у час дэманстрацыі «Чыстага неба» ў Гаване.

Але самыя яркія яго ўспаміны—ад першайвай дэманстрацыі на плошчы Рэвалюцыі ў Гаване. Там ён чуў палымную прамову Фідэля Кастра, чуў славаце—«Радзіма або смерць!» Дзесяці тысяч людзей зепулілі плочку; ён глядзеў на іх і разумее — такі народ здолее адстаяць сваю свабоду!

Доўга прыходзілі да яго пісьмы з Кубы, поўныя лавягі і падзякі. Цяпер Аркадзя Жараўня працуе інжынерам-даследчыкам у той жа лабараторыі, што і бацька. Ён праішоў той жа шлях—ад вучня токара (гэты на Урале, яму было ўсяго трынаццаць гадоў) да інжынера. У яго тым жа, што і ў бацькі, клопаты і радасці. Ён такі ж, як бацька, чулы таварыш, актывіст і рэцывалізатар. Тут, на заводзе імя Кірава, працуе ў канструктарскім бюро і жонка Аркадзя Александравіча.

В'ЕТНАМСКАМУ токару Цыню Цяпер даверлівы новыякі станок—Святлана Жараўня можа ганарыцца гэтым. У далёкім Іране і Аўстрыі працуе абсталяванне, устаноўленае пад кіраўніцтвам Александра Іванавіча. Кубіцы дзякуюць кампан'ера Аркадэю—Аркадэю Жараўню.

Трыццаць востем гадоў кіраўскай дынастыі Жараўнёў. Яна ў росквіце сілі. І расце ў Аркадзя сын—Александр, названы ў гонар дзеда, Александр Жараўня—унук з рабочай дынастыі, прадэўжальнік яе справы.

Д. РАДЗІНСКІ.

Гаспадыня агню — такіх слоў прыходзіць у галаву, калі глядзіш на гэты здымак газарэчыцы абсталявання Галіны Варсуквай. Фота М. МІНКОВІЧА.

МАЙСКИ РИНАК

Дрэмлосць сніа прасторы, Мрояць радасныя сны, Цілі ранак зноў нам дорыць Ласку сонечнай вясны.

Аджунуліся музыкі Звонам труб і звонам струн, Хай плыве у свет вялікі Голас наш — мынца дзвусту.

Проз пустыні, акіяны Чуюм поціск братаў рук, Белым квецнем прыбраны Дарэга Беларусь.

Разбудзіліся прасторы, Гасне ціш і гаснуць сны, Майскі дзень няспынна дорыць Ласку сонечнай вясны.

БАРЭЛЬЕФ ВЕРЫ ХАРУЖАЙ

Дэ-дваццацігоддзя для вызвалення горада Пінска ад наменна-фашысцкіх захопнікаў палювінцы залезлі матарыялу мясцовага краязнаўчага музея аб вернай даччы беларускага народа Веры Захарэўне Харужай.

Імя Героя Савецкага Саюза Веры Харужай дарогае пінчанам. Яшчэ на пачатку рэвалюцыйнай дзейнасці яе ўсхваляў голас часта гучыў у вясках і гарадах Палессяга вядомага Улётку 1924 і 1925 гадоў Вера Харужая прымавала ў Пінск, удзельнічала ў складзе камсамольскай дэмакратычнай фабрыкі, дала персанальнае даручэнні асобным намесамольцам па распаўсюджванню камуністычнай літаратуры, выладала ў Целянжы для праўдзвання намесамольскай канфармацыі і маладзёжнай мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі ў адзін Веларусый сацыялістычнай дзяржавы, Вера Захарэўна Харужая ў пачатку 1940 года прыехала да нас на Піншчыну працаваць. Тут не і застала Вялікая Айчынная вайна. У першыя ж дні вайны Вера Харужая і яе муж

Сяргей Карнілаў пакінулі ўтульную кватэру на Палеатарскай вуліцы ў горадзе Пінску і пайшлі разам у партызанскі атрад.

У Пінску і цяпер жыць шмат сяброў і таварышаў Веры Харужай і яе мужа Сяргея Карнілава. Дарэка памятаюць свайго вернага сябра і берадзіна захоўваюць аб ёй светлую памяць.

Пінскі краязнаўчы музей працягвае збор матарыялаў аб Веры Харужай. Да фатаграфій, папярэньх братам гераіні Васілю Захарэвічам, калі ён у верасні 1963 года прыехаву ў наш горад (на фатаграфіях — Вера Харужая ў дзесяцігадовым узросце, сустрача Вера з Сяргеем Карнілавым), дачкой загінуўшага фабрычнага мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі ў адзін Веларусый сацыялістычнай дзяржавы, Вера Захарэўна Харужая ў пачатку 1940 года прыехала да нас на Піншчыну працаваць. Тут не і застала Вялікая Айчынная вайна. У першыя ж дні вайны Вера Харужая і яе муж

Сяргей Карнілаў пакінулі ўтульную кватэру на Палеатарскай вуліцы ў горадзе Пінску і пайшлі разам у партызанскі атрад.

У Пінску і цяпер жыць шмат сяброў і таварышаў Веры Харужай і яе мужа Сяргея Карнілава. Дарэка памятаюць свайго вернага сябра і берадзіна захоўваюць аб ёй светлую памяць.

Пінскі краязнаўчы музей працягвае збор матарыялаў аб Веры Харужай. Да фатаграфій, папярэньх братам гераіні Васілю Захарэвічам, калі ён у верасні 1963 года прыехаву ў наш горад (на фатаграфіях — Вера Харужая ў дзесяцігадовым узросце, сустрача Вера з Сяргеем Карнілавым), дачкой загінуўшага фабрычнага мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі ў адзін Веларусый сацыялістычнай дзяржавы, Вера Захарэўна Харужая ў пачатку 1940 года прыехала да нас на Піншчыну працаваць. Тут не і застала Вялікая Айчынная вайна. У першыя ж дні вайны Вера Харужая і яе муж

Сяргей Карнілаў пакінулі ўтульную кватэру на Палеатарскай вуліцы ў горадзе Пінску і пайшлі разам у партызанскі атрад.

У Пінску і цяпер жыць шмат сяброў і таварышаў Веры Харужай і яе мужа Сяргея Карнілава. Дарэка памятаюць свайго вернага сябра і берадзіна захоўваюць аб ёй светлую памяць.

Пінскі краязнаўчы музей працягвае збор матарыялаў аб Веры Харужай. Да фатаграфій, папярэньх братам гераіні Васілю Захарэвічам, калі ён у верасні 1963 года прыехаву ў наш горад (на фатаграфіях — Вера Харужая ў дзесяцігадовым узросце, сустрача Вера з Сяргеем Карнілавым), дачкой загінуўшага фабрычнага мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі ў адзін Веларусый сацыялістычнай дзяржавы, Вера Захарэўна Харужая ў пачатку 1940 года прыехала да нас на Піншчыну працаваць. Тут не і застала Вялікая Айчынная вайна. У першыя ж дні вайны Вера Харужая і яе муж

Сяргей Карнілаў пакінулі ўтульную кватэру на Палеатарскай вуліцы ў горадзе Пінску і пайшлі разам у партызанскі атрад.

У Пінску і цяпер жыць шмат сяброў і таварышаў Веры Харужай і яе мужа Сяргея Карнілава. Дарэка памятаюць свайго вернага сябра і берадзіна захоўваюць аб ёй светлую памяць.

Пінскі краязнаўчы музей працягвае збор матарыялаў аб Веры Харужай. Да фатаграфій, папярэньх братам гераіні Васілю Захарэвічам, калі ён у верасні 1963 года прыехаву ў наш горад (на фатаграфіях — Вера Харужая ў дзесяцігадовым узросце, сустрача Вера з Сяргеем Карнілавым), дачкой загінуўшага фабрычнага мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі ў адзін Веларусый сацыялістычнай дзяржавы, Вера Захарэўна Харужая ў пачатку 1940 года прыехала да нас на Піншчыну працаваць. Тут не і застала Вялікая Айчынная вайна. У першыя ж дні вайны Вера Харужая і яе муж

Сяргей Карнілаў пакінулі ўтульную кватэру на Палеатарскай вуліцы ў горадзе Пінску і пайшлі разам у партызанскі атрад.

У Пінску і цяпер жыць шмат сяброў і таварышаў Веры Харужай і яе мужа Сяргея Карнілава. Дарэка памятаюць свайго вернага сябра і берадзіна захоўваюць аб ёй светлую памяць.

Пінскі краязнаўчы музей працягвае збор матарыялаў аб Веры Харужай. Да фатаграфій, папярэньх братам гераіні Васілю Захарэвічам, калі ён у верасні 1963 года прыехаву ў наш горад (на фатаграфіях — Вера Харужая ў дзесяцігадовым узросце, сустрача Вера з Сяргеем Карнілавым), дачкой загінуўшага фабрычнага мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі ў адзін Веларусый сацыялістычнай дзяржавы, Вера Захарэўна Харужая ў пачатку 1940 года прыехала да нас на Піншчыну працаваць. Тут не і застала Вялікая Айчынная вайна. У першыя ж дні вайны Вера Харужая і яе муж

Сяргей Карнілаў пакінулі ўтульную кватэру на Палеатарскай вуліцы ў горадзе Пінску і пайшлі разам у партызанскі атрад.

У Пінску і цяпер жыць шмат сяброў і таварышаў Веры Харужай і яе мужа Сяргея Карнілава. Дарэка памятаюць свайго вернага сябра і берадзіна захоўваюць аб ёй светлую памяць.

Пінскі краязнаўчы музей працягвае збор матарыялаў аб Веры Харужай. Да фатаграфій, папярэньх братам гераіні Васілю Захарэвічам, калі ён у верасні 1963 года прыехаву ў наш горад (на фатаграфіях — Вера Харужая ў дзесяцігадовым узросце, сустрача Вера з Сяргеем Карнілавым), дачкой загінуўшага фабрычнага мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі ў адзін Веларусый сацыялістычнай дзяржавы, Вера Захарэўна Харужая ў пачатку 1940 года прыехала да нас на Піншчыну працаваць. Тут не і застала Вялікая Айчынная вайна. У першыя ж дні вайны Вера Харужая і яе муж

Сяргей Карнілаў пакінулі ўтульную кватэру на Палеатарскай вуліцы ў горадзе Пінску і пайшлі разам у партызанскі атрад.

У Пінску і цяпер жыць шмат сяброў і таварышаў Веры Харужай і яе мужа Сяргея Карнілава. Дарэка памятаюць свайго вернага сябра і берадзіна захоўваюць аб ёй светлую памяць.

Пінскі краязнаўчы музей працягвае збор матарыялаў аб Веры Харужай. Да фатаграфій, папярэньх братам гераіні Васілю Захарэвічам, калі ён у верасні 1963 года прыехаву ў наш горад (на фатаграфіях — Вера Харужая ў дзесяцігадовым узросце, сустрача Вера з Сяргеем Карнілавым), дачкой загінуўшага фабрычнага мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі ў адзін Веларусый сацыялістычнай дзяржавы, Вера Захарэўна Харужая ў пачатку 1940 года прыехала да нас на Піншчыну працаваць. Тут не і застала Вялікая Айчынная вайна. У першыя ж дні вайны Вера Харужая і яе муж

Сяргей Карнілаў пакінулі ўтульную кватэру на Палеатарскай вуліцы ў горадзе Пінску і пайшлі разам у партызанскі атрад.

У Пінску і цяпер жыць шмат сяброў і таварышаў Веры Харужай і яе мужа Сяргея Карнілава. Дарэка памятаюць свайго вернага сябра і берадзіна захоўваюць аб ёй светлую памяць.

Пінскі краязнаўчы музей працягвае збор матарыялаў аб Веры Харужай. Да фатаграфій, папярэньх братам гераіні Васілю Захарэвічам, калі ён у верасні 1963 года прыехаву ў наш горад (на фатаграфіях — Вера Харужая ў дзесяцігадовым узросце, сустрача Вера з Сяргеем Карнілавым), дачкой загінуўшага фабрычнага мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

Пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі ў адзін Веларусый сацыялістычнай дзяржавы, Вера Захарэўна Харужая ў пачатку 1940 года прыехала да нас на Піншчыну працаваць. Тут не і застала Вялікая Айчынная вайна. У першыя ж дні вайны Вера Харужая і яе муж

Сяргей Карнілаў пакінулі ўтульную кватэру на Палеатарскай вуліцы ў горадзе Пінску і пайшлі разам у партызанскі атрад.

У Пінску і цяпер жыць шмат сяброў і таварышаў Веры Харужай і яе мужа Сяргея Карнілава. Дарэка памятаюць свайго вернага сябра і берадзіна захоўваюць аб ёй светлую памяць.

Пінскі краязнаўчы музей працягвае збор матарыялаў аб Веры Харужай. Да фатаграфій, папярэньх братам гераіні Васілю Захарэвічам, калі ён у верасні 1963 года прыехаву ў наш горад (на фатаграфіях — Вера Харужая ў дзесяцігадовым узросце, сустрача Вера з Сяргеем Карнілавым), дачкой загінуўшага фабрычнага мабучы ў лесе паблізу Целянжана.

ЛЮДЗІ ЦІКАВАГА ЛЕСУ НАСТАЎНІК, АГІТАТАР, ПАЭТ

У пачатку трыццаціх гадоў у заходнебеларускім прагрэсіўным друку з'явіліся вершы па подпісам «Пятрусь Граніт». Яны прыцягнулі ўвагу чытача сваёй нянавісцю да пісудчыкаў.

У дэфеаніве «зацікавіліся» аўтарам гэтых крамольных вершаў. Высветлілася, што напісаны яны Іванам Івашэвічам, селянінам з вёскі Заціпчы. Яго выклікалі ў пасторунак.

— Крамолай займаецеся? — закрычу пастарукоў.

— Не крамолай, а пішу вершы для свайго народа, — спакойна адказаў юнак.

— Не для народа, а для быдла, — ускіпеў маждар. — Біць да той пары, пекучь не адмовіцца ад крамолы!

Доўга катвалі юнака ў дэфеанізе, але гэта не зламала яго волі, а толькі ўзмацніла нянавісць да несправядлівасці, да паню. Іван Івашэвіч працягвае пісаць вершы, распаўсюджвае нелегальную літаратуру, лістоўкі.

У 1933 годзе яго запрасілі ў Вільню, у рэдакцыю легальнага органа КПЗВ — «Літаратурнае газет», для ўдзелу ў з'ядзе за-

ходнебеларускіх пісьменнікаў. Гэты з'езд быў вялікай падзеяй не толькі ў літаратурным, але і ў палітычным жыцці Заходняй Беларусі. Пастычнае слова натхніла людзей, згуртавала іх у адзіны шэраг барацьбы за волю і шчасце.

Пятрусь Граніт вяртаецца ў родную вёску Заціпчы і ішчэ з большай энергіяй бярэцца за пра, за рэвалюцыйную дзейнасць. У 1937 годзе яго арыштоўваюць і кідаюць у турму. Але зноў і зноў з'яўляюцца ў друку яго творы, поўныя нянавісцю да прыгнятальнікаў.

Пасля верасня 1939 года Івана Патрочіна Івашэвіча выбіраюць старшынёй Беліцкага валаснога Савета. У гады фашысцкай акупацыі ён быў сувязным партызанскага атрада. А пасля вайны яго накіроўваюць загадчыкам пачатковай школы ў Заціпчы, дзе Іван Патрочіч працуе і цяпер. За гэты час Заціпчыцкую школу скончыла многа дзяцей. Яны сталі настаўнікамі, афіцэрамі Савецкай Арміі, уранамі, трактарыстамі, шэфэрамі і ўсе яны памятаюць свайго першага настаўніка, пішучы

Івану Патрочічу пісьмы, дзеляцца з ім сваім думкамі, марамі. Пачатковая школа ў Заціпчы — лепшая ў раёне. Тут амаль няма другароднікаў, навучаннем ахоплены ўсе дзеці школьнага ўзросту.

Іван Патрочіч не толькі добры настаўнік. Ён вядзе на вёсцы і вялікую грамадскую работу — з'яўляецца агітатарам, выступае з гутаркамі і дэкламацыямі. Івашэвіч вядзе ў вёсцы папільшкую, у якой з'яўляецца трыццаці калгасніку і калгасніцаў.

Пра-ранешняму не забывае ён і вершы. Творы яго з'яўляюцца на старонках раённай газеты. Піша Іван Патрочіч і частушкі для масцоўых гурткоў мастацкай самадзейнасці.

Цяпер Івану Патрочічу Івашэвічу шасцідзесяць гадоў. Аднак ён па-ранейму энергійны, актыўны, жыццядаросны чалавек. Стэры камуніст, настаўнік, агітатар, паэт, Іван Патрочіч карыстаецца павагай аднавясцаўцаў. Ён — жаданы госьць у кожнай хаце.

І. ЛЕШАНОК, інструктар Лідскага парткома КПБ.

Малюнк Л. ЧУРКА.

Вера ВАРЭДА

- Вясна бліжняя! Неба глядзіцца ў твары Сонца адбітак У лужыне на тратуары. Дні нахлібныя. Вершы нараджаюцца самымі лепшымі, Як лісточкі зялёныя самымі першымі. А ночку не спіш, нібы ў дарозе. Слухаеш: кропля кропля гукіае. Верыцца — ў трымозе Хтосьці цэбе чакае. І сніцца лета, доўгае, з росамі. Рымкімі вяснушкамі, Тонкімі русымі косамі І рознакаляровымі істужкамі.

ЗАВОДСКІ МУЗЕЙ ЛЕНИНА

ВЯСЕННІ РЭЙД ДЗЕДА МЯРЭЖЫ

Аўтобус ідзе па брукаванай шашыцы. У вонкім лесе зыграе веселае сонца. Агнітыя пырыск гэтага ж сонца ў лямпах паабалаў дарогі. Там-сям стаяць у дружалюбным суседстве стройныя і чыстыя сосны, бярозы, што і ў старым веку не губляюць сваёй маладой прыгажосці і чысціні, магучыя дубы. Мушкет, толькі вясною гэтае суседства асабліва незвычайнае. Сосны, хны і канцы праіх, што яны і змяюць і лезам арміянаў, выглядаюць шпэр нейкімі прыжуркамі і вельмі хораша чапурацца на сонцы санавітыя маладыя іголкамі. Побач з імі бярозы апусцілі амаль долу свае доўгія тонкія косякі, усатыя першыя новыя і драбнінкі, нібы пацярці, зліліся зліліся лісточкамі. А дубы былі амаль не абудзіліся ад сну, не звянулі, што сонца падмацае яго вышэй іх саміх, ставіць калітаты ад песташага пакарэжанага, вымачанага і шмат разоў

лісцявага ўбор. Такое моманта ўбачыць толькі вясна. Сялетэ яна нядука старацца саграць і аблашчыць зліліло і людзей. Усё напрыжыць, усё змурыцца. Панамацца на халіну з-за хмар ярае і па-спараўнаму цвёрда сонца, а пасля зноў, нібы мартуочы, схаваецца, ды хліва лавзе аднесуда зліліла акаль сівара. Але вясна ёсць вясна, ібо яна ні была, і клопат яе заўсёды прагнаць зноў, саграць зліліло, напайць яе магучымі жыватворчымі сонцамі, надаць ёй сілу і прыгажосць, у гэтым ахвоне памагаюць людзі. Вунь ля дарогі, сярэд пабеленым сталовай яблынь, такія, мітусіцца маленькія чырвоныя «агародні» — няжынка, рыхтуе цыбуля, падымае чырвоныя лавы, пад лясам, магучы «ДТ» глебу за сабой чорную бліскую паляску сярэдняй раіны. А вась тут, у вясні, жанчына няла хаты садзіць бульбу...

Ідзе сэрва, хоць вясна і запырціла. У гэты дні найбольш клопатаў у хлябаробаў. Ведама ж — вяснова дзень год борціцца. Момант хваліна на ўліку. Шмат у хлябаробаў пачынаюць трактары, селі, іхныя машыны, іхныя вядома, добры настроі. Вось пра тых, хто прыносіць добры настроі, і расказваюць гэтыя адзінкі.

«У мінулы год яздзело ад гарадскога Дома культуры ў чарговы рай па раўну мясцовае агітбрыгада. Колькі разоў за апошнія тры-чатыры гады яздзело ў чарговы рай па раўну пазедні пасажырам гэтых аўтобусаў. Калісіні па вясновым дарогах узійму і летам, вясенні і вяснова. Дзеля чаго? А дзеля таго, каб прывесці людзей да добрага настрою, каб яны ўспрынялі і працаваць лясам, каб яны ўспрынялі іх калгаснінкі і сваіх памочнікаў у працы і ў адпачынку. Праўда, прывозіць пасажыры не толькі добры настроі. Сяму-таму дастаецца нешта і іншае, але пра гэта пазней».

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

Дзед Мірэжа — гэта Васіль Федаравіч Васіленка, музычны работнік, дзіцячых дашкольных устаноў, старэйшы ўдзельнік мастацкай самадзейнасці Рэчыцы. Быў у самадзейнай сцяне Васіль Федаравіч у вайну, кабінатна Аляксандр Буся, багіст ансамбля «Дняпро» Аляксандр Вішняк, стамочныя фанэрна-мэлявага камбіната Анастася Магчылава, масавы До-

ма культуры Зінаіда Крошчыца, швейная фабрыка Людміла Куціца, мастацкі кіраўнік Дома культуры заслужаны дзеяч культуры Рэчыцкі Аніс Фіншберг і многія, многія іншыя. Усе яны — сапраўдныя аматары самадзейнасці, яны аддаюць ёй імявольную частку. І яшчэ адна з галоўных прычын таго, што выступленні брыгады наведваюць і гледаюць вясельнікі. Праўда, з якой выступіла агітбрыгада і якая называлася «Дзед Мірэжа праўда раіна», лабудавана на жытнім матэрыяле. Тут і трапіла народная прымаўка, у сатырычнай сцэнка, якая суправаджаецца прыпеўкамі на матэрыяле народнай песні «Ой ты, Юрчыка, «Лявоніха», «Сам не ведаю, не ведаю...» і г. д. Праўда гэта пераважна абнаўляецца. Там, дзед яна шчыра прапагандаваў рашэнні лютасяўскага пленума ЦК КПС С аб інтэнсіфікацыі сельскай гаспадаркі, тут, у прыватнасці, вельмі ярка і выразна песня «Хліб і крошчыца» на кіраіне».

Дзед Мірэжа — Васіль Федаравіч Васіленка.

АБМЕРКАВАННЕ ПЕРШЫХ КНІГ

Адбылося пасяджэнне секцыі прозы СП БССР. На ім былі абмеркаваны першыя кнігі маладых рэчыцкіх Леаніда Гаўрышкіна, Яўгена Каршукі, Ірыны Клімаўскай. З разгляда зборнік «Здрадзіца» выступіў Тарас Халівацкі, зборніка Яўгена Каршукі «У дарогі» — Міхась Стральцоў. Пра кнігу І. Клімаўскай «Сіні бор» гаварыла Лідзія Арабей. У абмеркаванні прынялі ўдзел Іван Науменка, Уладзімір Дамашэвіч, Анатоль Яўршчын, Аляксандр Міронцаў, Уладзіслаў Нядзведскі і інш.

САМАДЗЕЙНЫЯ КАНЦЭРТЫ

У Дубровенскім гарадскім Доме культуры выступілі наглядзядні свята ўдзельнікі самадзейнага мастацтва Гарадоцкага Дома культуры. Дубровенцы, у сваю чаргу, паказалі сваё майстэрства жыхарам Гарадка і Езэрчыц. У Дубровіне з поспехам прайшлі таксама выступленні артыстаў самадзейнага мастацтва з Ількомбіната, мяска-камбіната і завода швейных машын.

М. ГІЛЬ.
Фота Ул. КРУКА.

Артэсты прыходзілі...

«Артэсты прыходзілі ў сваю майстэрню кожны дзень і працую ад дванаціці да шасці. Нават — у нядзелю. У выніку такой цвёрдай творчай дысцыпліны ў васьмідзесяцірох-гадовага мастака на мільберце праз параўнальна невялікія адрэзкі часу з'яўляюцца ўсё новыя і новыя творы. Мастак, які поплеч з Керзінім і Эндэ стаяў ля калісы выяўленчага мастацтва Савецкай Беларусі, і сёння прыдзе гэтак жа хатнічка, гэтак жа пэўна».

«Чароўныя краўдзі Наранскага краю... Пейзажы Мішчыны... Нашы сучаснікі — людзі розных узростаў і

прафесій: дыпламат, дзеяч культуры, хірург, лётчык-герой, юны мастак... Апошнія тры з названых ператраў Валіяна Віктаравіча Волкава былі асуджаны на нядаўняй Рэспубліканскай мастацкай выставцы.

«Амаль кожнаму партрзту, напісанаму масткам, абавязкова папарэдычае малюнак вуглем або алоўкам. Гэты малюнак — таксама ва ўсіх адносінх самастойны мастацкі твор.

«Не здарыўся гэтым свайму прычыну спрытаківаць майстар і ў новай рабоце — карціне, якая, напэўна, будзе называцца «АБ Радзіме, аб Чалавеку, аб Камунізме».

«Уладзімір Ільч Ленін... Да вобраза Леніна як правядуць чалавечка Волку з'яўляецца не ўпершыню. Кампазіцыйны партрэт Ільч, «добра-вядомы на разбудуцкіх, быў створаны ім задоўга да Вялікай Айчыннай. Гэты партрэт стаў адным з дэсцянарых выяўленчых мастацтваў нашай рэспублікі.

«І вось — новая работа, прывесчаная правядуць... У сваім рабочым кабінце Уладзімір Ільч садзіць на канале побач з кніжкаю шафэй. Тут жа на круглым століку — кнігі. Многія з іх адкрыты на патрэбных старонках. У руках Ільч трымае раскрытую кнігу і ало-

У МАЙСТЭРНЯХ Мастакоў

АБ РАДЗІМЕ, АБ ЧАЛВЕКУ, АБ КАМУНІЗМЕ

З АДАННЕ было такое...

Валіяцін ТАРАС

ТАМ, ДАЛЁКА ЗА ГАДАМІ

«Амаль кожнаму партрзту, напісанаму масткам, абавязкова папарэдычае малюнак вуглем або алоўкам. Гэты малюнак — таксама ва ўсіх адносінх самастойны мастацкі твор.

«Не здарыўся гэтым свайму прычыну спрытаківаць майстар і ў новай рабоце — карціне, якая, напэўна, будзе называцца «АБ Радзіме, аб Чалавеку, аб Камунізме».

«Уладзімір Ільч Ленін... Да вобраза Леніна як правядуць чалавечка Волку з'яўляецца не ўпершыню. Кампазіцыйны партрэт Ільч, «добра-вядомы на разбудуцкіх, быў створаны ім задоўга да Вялікай Айчыннай. Гэты партрэт стаў адным з дэсцянарых выяўленчых мастацтваў нашай рэспублікі.

«І вось — новая работа, прывесчаная правядуць... У сваім рабочым кабінце Уладзімір Ільч садзіць на канале побач з кніжкаю шафэй. Тут жа на круглым століку — кнігі. Многія з іх адкрыты на патрэбных старонках. У руках Ільч трымае раскрытую кнігу і ало-

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

Дзед Мірэжа — гэта Васіль Федаравіч Васіленка, музычны работнік, дзіцячых дашкольных устаноў, старэйшы ўдзельнік мастацкай самадзейнасці Рэчыцы. Быў у самадзейнай сцяне Васіль Федаравіч у вайну, кабінатна Аляксандр Буся, багіст ансамбля «Дняпро» Аляксандр Вішняк, стамочныя фанэрна-мэлявага камбіната Анастася Магчылава, масавы До-

ма культуры Зінаіда Крошчыца, швейная фабрыка Людміла Куціца, мастацкі кіраўнік Дома культуры заслужаны дзеяч культуры Рэчыцкі Аніс Фіншберг і многія, многія іншыя. Усе яны — сапраўдныя аматары самадзейнасці, яны аддаюць ёй імявольную частку. І яшчэ адна з галоўных прычын таго, што выступленні брыгады наведваюць і гледаюць вясельнікі. Праўда, з якой выступіла агітбрыгада і якая называлася «Дзед Мірэжа праўда раіна», лабудавана на жытнім матэрыяле. Тут і трапіла народная прымаўка, у сатырычнай сцэнка, якая суправаджаецца прыпеўкамі на матэрыяле народнай песні «Ой ты, Юрчыка, «Лявоніха», «Сам не ведаю, не ведаю...» і г. д. Праўда гэта пераважна абнаўляецца. Там, дзед яна шчыра прапагандаваў рашэнні лютасяўскага пленума ЦК КПС С аб інтэнсіфікацыі сельскай гаспадаркі, тут, у прыватнасці, вельмі ярка і выразна песня «Хліб і крошчыца» на кіраіне».

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

ДЗЕНЬ МАСТАЦТВА ДЛЯ ЮНЫХ

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

ВЫЙШЛІ З ДРУКУ

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

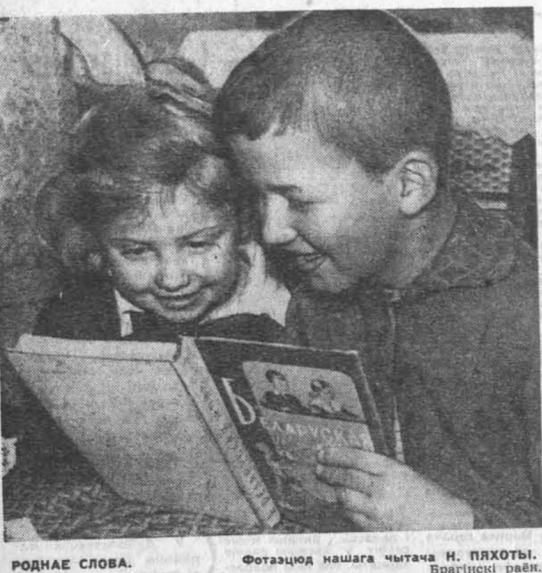
«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

«Толькі двух-п'ячуркаў і спаймаў» Брыгада Лявон-дзірктар Дома культуры Андрэй Радчэнка, Лявоніха — Анастася Магчылава.

РОДНАЕ СЛОВА. Фатазгод нашага чытача Н. ПЯХОТЫ. Брагінскі раён.

ІТАЛІЯ ў ПРАМЕННЯХ РАМІШЫ

«Чытаюць «Літаратуры і мастацтва» і найшудовейшую публіцы Міска, якая прыняла Гальдона і Прандэла так, нібыта італьянская мова — яе родная мова. Ад імя Генуэзскага гарадскога тэатра — Луджы Скуарына. Красавік — май 64».

Скуарына — адзін з кіраўнікоў і рэжысёр Генуэзскага тэатра, вядомы дзеятэральнага мастацтва Італіі, вядомы ў нашай краіне як драматург. Яго антыфашысцкая драма «Раманьёла» была абрана рэжысёрам Барысам Равенскім у якасці творчага маніфеста, калі ён, прышоўшы ў Маскоўскі тэатр імя А. С. Пушкіна, напачаў стварыць «свой тэатр» і Скуарына прагне ўвучыць у Маскву сваю п'есу. Ён сам — былы ўдзельнік руху Супраціўлення, і ляс яго герою на савецкай сцэне вельмі хваляе аўтара.

Генуэзскі тэатр, як зазначана ў

«Чытаюць «Літаратуры і мастацтва» і найшудовейшую публіцы Міска, якая прыняла Гальдона і Прандэла так, нібыта італьянская мова — яе родная мова. Ад імя Генуэзскага гарадскога тэатра — Луджы Скуарына. Красавік — май 64».

Скуарына — адзін з кіраўнікоў і рэжысёр Генуэзскага тэатра, вядомы дзеятэральнага мастацтва Італіі, вядомы ў нашай краіне як драматург. Яго антыфашысцкая драма «Раманьёла» была абрана рэжысёрам Барысам Равенскім у якасці творчага маніфеста, калі ён, прышоўшы ў Маскоўскі тэатр імя А. С. Пушкіна, напачаў стварыць «свой тэатр» і Скуарына прагне ўвучыць у Маскву сваю п'есу. Ён сам — былы ўдзельнік руху Супраціўлення, і ляс яго герою на савецкай сцэне вельмі хваляе аўтара.

Генуэзскі тэатр, як зазначана ў

спрасекце, што выдзедзены яго адміністрацыйным саветам, фармуе свой рэпертуар «унікаючы ўсялякай тэндэнцыянасці і прадсісаванай п'есы — яе мастацкія якасці і маральны змест. Тэатр знаёміць з творами сучасных італьянскіх аўтараў, перш за ўсё італьянскіх, а таксама з сусветнай класікай. На працягу 13 год існавання тэатра на яго сцэне неаднаразова ішлі рускія творы: «Івануа» А. Чэхава, «Рэвізёр» М. Гогаля, «Дэблы» Ф. Дастаўскага.

Адным са значных сваіх дасягненняў калектыву Генуэзскага тэатра лічыць тое, што актывімі наведвальнікамі яго спектакляў сталі студэнты, рабочыя, служачыя, а не толькі прадстаўнікі буржуазіі, як гэта было раней.

На здымку: сцэна з другога акта камедыі К. Гальдона «Венецыянскія блізняты». Лучыла Марліні ў ролі Беатрычэ, Альберта Ліяне — Дзанета.

КІНАТЭАТР АДКРЫТ

У ШКОЛЕ

Лявонд Захаранкі і Генадзе Лешчанка яшчэ раз агледзелі апаратуры. Усё ў парадку, можна пачынаць. Залу прапрацаваць блюкі прамеяны, успыхае экраны...

Ва ўсім гэтым не было нічога незвычайнага, калі б кінамахані былі дарослыя. Але Лявонд і Генадзе пакулі што толькі Лявонд і Гендэ, ачуні 2-й Кармянскай школы. Нядаўна тут арганізаваны школьны кінатэатр і аслугоўваюць яго самі дзеці.

У школьным кінатэатры ішлі ўжо «Капітанскае дачка», «Мякоўскі пачынаў так», «Крысеер «Варяг» і іншыя вядомыя для нас вяртні школьнай праграмы фільмаў.

Вялікую дапамогу юнім кінамаханам аказвае ўчастковы кінамахан Мікалай Папкоў.

П. ШУТАУ.

У ДОМЕ ТЭХНІКІ

У планах работы Пінскага Дома тэхнікі часта сустракаюцца лекцыі па літаратуры. Лекцыі па літаратуры ў «Фізіка»?

Так, наведвальнікі Пінскага Дома тэхнікі любяць літаратуру. Маладыя работнікі праслухалі ўжо лекцыю «Сутнасць метаду сацыялістычнага рэалізму», «Шляхі развіцця рускай класічнай літаратуры», «Формы камуністаў у раманах А. Фадзеева «Маладая гвардыя», «Лірыка Пушкіна», «Раман М. Горькага «Мікі» і іншыя. Найбольш цікавымі былі выступленні выкладчыка Л. Наірасава і загадчыка гарадскога аддзела культуры Т. Васільева.

Ф. БАРЫСАВА.

КАНТАКТЫ ДРУЖБЫ

Некалькі дзён у Мінску гасцілі нашы сабраты з Польскай Народнай Рэспублікі — кампазітар Адам Сваржынскі і музыкантаў Марцін Фукс.

У Савецкай кампазітару ВССР адбыліся сустрэчы і гутаркі аб развіцці і ўзаемаўзаемах польскай і беларускай музычных культур. На адной з іх была праслухана музыка балета «Сваржынскага «Вурштлінава дачушына» ў амерыканскім прынялі ўдзел народныя артысты ССР Д. Камініска, Т. Валыміціца і Г. Вагнер, кампазітар Я. Глебаў, народныя артысты ВССР Д. Смоліч і Л. Любімаў. Яны адзначылі цікавасць, малюўнасць і мастацтва, характэрныя для музыкі польскага кампазітара. Была выказана думка аб метаадапці пастаюнага балета на сцэне Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра оперы і балета.

У артыкуле М. Фука, які мае аснову друкуем, польскі музыкант іна рыхавіла аб ўзаемных кантактах паміж прадстаўнікамі музычных культур Польшчы і Беларусі.

Беларуска-польскія музычныя сувязі маюць даўнюю гісторыю. Яшчэ ў мінулыя стагоддзі, калі Беларусь не мела сваіх уласных прафесійна-навуковых музычных калектываў, яе багаты фальклор уплываў на творчасць польскіх кампазітараў. У творчых К. Карпінскага, М. Агінскага і іншых нашых аўтараў можна знайсці адгалоскі беларускіх народных песень і танцаў.

У дэкавалюцыйны час беларускія гарады Мінск, Віцебск, Могілёў, Бабруйск наведвалі шматлікія рускія і замежныя вядомыя оперныя трупы, якія ставілі, апрача тэатраў рускіх кампазітараў, творы С. Маюшкі. Гэтыя выніковыя польскай народнай оперы нарадзіліся ўдзельнікі оперы, нападальку ад Мінска. Ён уварваў у све кароўнасць беларускіх казак і песень, што ў далейшым знайшло адлюстраванне ў яго багатай музычнай творчасці. Беларускія мелоды адчуваюцца ў многіх песнях Маюшкі і ў некаторых яго музычных сцэнічных палатках.

Творчасць С. Маюшкі надзвычай блізка да беларускага народа. (Дарчы, ён пісаў музыку і на беларускія тэксты і тэм. — Рэд.). Як адначасова ў манарграфіі Б. Смольскага «Беларускі дзяржаўны ардын Лявонд Вялікі тэатр оперы і

балета, яшчэ ў 1841 годзе ўласным музычным сістэма ў Мінску была пастаюна аперта С. Маюшкі «Рэкруцкі набор» на словы паста В. Дуіна-Марцінкевіча (гэты тэатр у Польшчы зусім ніхто не ведае), а пазней, у 1852 годзе, опера «Сялянкі» таго ж кампазітара на лібрэта Дуіна-Марцінкевіча. Гэта опера таксама ў нас невядома. І я было б добра, каб знайшлася яе партытура, тады б гэтую оперу можна было паказаць нашым польскім глядачам.

Традыцыйна ўзаемаўзаемаў музычных культур двух братніх народаў сёння маюцца і развіваюцца. Так, беларускі оперны тэатр пераходзіць у Савецкі Саюз ажыццяўляю пастаюнае оперы С. Маюшкі «Старыя двары». Паказам гэтай спектакля тэатр адзначыў не так даўно 80-годдзе з дня стварэння выдатнага кампазітара Манюшкава «Галька» таксама вядома беларусам праз радзіў і пяснікі.

У рэпертуары опернага тэатра мінчан — балет «Шапеніяна на музыку вядомага польскага кампазітара Ф. Шапена. Цяпер дырэктар Акадэмічнага тэатра оперы і балета Беларускай СР знаёміцца з новымі творамі польскага музычна-сцэнічнага мастацтва, каб

ПАДКАЗАЛІ ПАШТОЎКІ

За доўгія гады ў майей паўднёвай калекцыі набралася янама паштовак, прысвечаных 1 Мая. Некаторыя з іх маюць даволі салідны «ўзрост».

Вядомым святкам для калекцыянера з'яўляецца дзень, калі вынікі яго рушывай працы аказваюцца карыснымі людзям. Пра некаторыя выпадкі, у якіх галоўную ролю сыграў першамаяйска паштоўкі, мне і хочацца расказаць.

Сёлетая спаўняецца 130 гадоў вядомай Аляксандраўскай пашце, якая ўстаноўлена ў 1834 годзе на Дварцовай плошчы Пецярбурга архітэктарам Аўгустам Манферанам.

Да свайго юбілею калона памаладзела — былі праведзеныя вядлікі рэстаўрацыйныя работы, якія вярнулі першапачатковы выгляд яе граніту, бронзавым барельефам. І толькі літары яе асновы ў такім выглядзе, якімі яны былі пры Пушкіне, зніклі. Не захавалася ў архіве ні іх чарчжоў, ні ма-

матэрыялы з калекцыі для падрыхтоўваемай у Парыжы вядлікай выставы: «Тры Інтэрнацыяналы і рабочы рух 1864—1964 гг.». Праз Саюз Савецкіх таварыстваў дружбы і культурнага сувязі з замежнымі краінамі я накіраваў паштоўку са 163 рэпрадукцыямі паштовак-фатаграфіяў, на якіх адлюстраваны эпизоды рэвалюцыйных паўдзей у Францыі і ў Расіі, у тым ліку і бурныя першамаяйска маніфестацыі ў Парыжы. З п'есма, атрыманнага ад сакратара напартыя Віктара Янанэ, я даведаўся, што пераласны матэрыялы аказаліся карыснымі.

Мікалай ТАГРЫН (АДН).

МАЙ Філармонічны КАЛЯНДАР

«Святочныя вечары» — так называюцца канцэрты-балы, якія наладжвае Беларуска дзяржаўная філармонія 1, 2, 3 мая. Нашы наведвальнікі добра ведаюць, што такія святочныя вечары ў Канцэртнай праходзіць цікава. Разнастайная будзе і маяска праграма. Вышываным пралягам пачне яе заслужаны артыст ВССР М. Шышкін. Слуханы пачуюць «Палескую кадрыль», «Мінскі вальс», «Французкую лірычную» і іншыя п'есы беларускіх кампазітараў. У канцэрце прымуць удзел артысты філармоніі Э. Зігер, С. Маюшкі, М. Халіпа, сестры Логінава, С. Самсоня, І. Батасева і іншыя. Рэжысёр капэляцыі, каб свята было тэатрыялізаваным.

5 мая філармонія пачынае свой гастрольны месяц. У Канцэртнай зале выступіць Эрбен-Іварт-адзіні з лепшымі калектывам Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі. У праграме — творы Вагнера, Бетховена, Дэбюсі.

У маі ў Лейпцыгу адбудзецца Міжнародны конкурс музыкантаў-віка-

наўцаў. На гэты конкурс дапушчаны і Алег Янчанка — арганіст Беларуска дзяржаўнай філармоніі. Канцэрт Алег Янчанкі, які адбудзецца 7 мая, — яго спрэважана мінскім глядачам перад паездкай у Лейпцыг.

У суботу, 9 мая, нас чакае новая сустрэча з беларускімі артыстамі. Дзяржаўная акадэмічная харавая капэля, хор Беларуска дзяржаўнай кансерваторыі і Дзяржаўны сімфанічны аркестр ВССР выконваюць кантату Рахманінава «Вясна» для барытона, хору і аркестра. Гэты твор, напісаны кампазітарам на словы няірасаўскага «Зялёнага шуму», вызначаецца сваёй узвысленасцю, пэтытычнасцю, лірызмам.

10 і 12 мая ў Мінску дае канцэрты вядомага канадскага спявачка Луіза Маршал (сапрама). Маршал закончыла кансерваторыю ў 1950 годзе. Ярка, індывідуальна манера выканання прыцягнула да яе увагу слаўных дырэктараў. Артыстка часта выступіла ў канцэрце Стакоўскага, Тасканіні і запрасіла ў ўдзельніцаў у запісе на грампласцінку «Святочнай

Знімакамерыя па тэатры

«Савецкая Беларусь» № 9

Рабочыя Мінскага падшпіннавага заводу абмеркавалі пісьма данецкіх сталевараў аб працоўным пашпарце. Пра тое, як праходзіла гэта абмеркаванне, расказвае першы сюзат часопіса. Савецкія пашпарты з новымі сімвалічнымі камбінатамі, створанымі на Гомельскім заводзе сельскагаспадарчых машын, зробіць цікавую экскурсію на Віцебскую цацка-ватную фабрыку, дзе з да-

Ужо некалькі гадоў адказна сакратар БРК прафсаюза работнікаў электрастанцыі і электрапрамысловасці Барыс Ільіч Ліпковіч і яго сын Эдуард — студэнт Беларускага політэхнічнага інстытута збіраюць значкі, вышываныя ў Савецкі Саюз і краінах народнай дэмакратыі. Сваю ўнікальную калекцыю, у якой налічваецца зараз каля 2 тысяч розных значкоў, яны камплектуюць па раздзеллах. Сотні значкоў налічваецца раздзел аб жыцці і дзейнасці У. І. Леніна, Ленінскай камсамолу, камуністычнай працы, спорце і іншыя.

Фота І. ЗМІТРОВІЧА (БЕЛТА)

праграма перадач (М). 18.20 — «Малодыя майстры мастацтваў». Канцэрт (М). 19.20 — мастацкі фільм «Трэм п'ясы два» (М).

2 мая

Першая праграма. 10.00 — для нас, дзеці Канцэрт хору хлопчыкаў «Азавонка» («Дубок»). Перадача з Вільнюса. 10.30 — для дашкольнай і малодшых школьнікаў. «Шустрык і Момлік падарожнічаюць». Прэм'ера лічэнага фільма (М). 11.00 — «Каралеўства крывых лютэраў». Мастацкі фільм. 12.15 — «Траўнік і Момлік падарожнічаюць». Канцэрт школьнай мастацкай самадзейнасці. 13.00 — «Тараньніца», «Як мы гулялі ў гасці». Мультифільм. 13.50 — «Нашы падарожнікі». Цырыякое прадстаўленне ўдзельнікаў мастацкай самадзейнасці (М). 15.00 — «Старт рэкордаў». Адрывіцца легіта спартыўнага сезона (М). 16.00 — спартыўная перадача. 17.45 — «У Мінск» (М). 18.00 — «Савецкія мастацтва». Канцэрт (М). 19.40 — «Месца сустрэчы» — Маскя». Святочны канцэрт гарадоў (М). 22.00 — Уд. Дзядычкіна «Дзе гісторыя аб накіраў». Прэм'ера тэлеаперацыя (М). 23.40 — «Прагулка на самалёце». Эстрады аглад Бухарэцкай студыі тэлеаперацыя (М).

3 мая

Першая праграма. 11.00 — юныя таленты «Наша піянерская вясна». Канцэрт дашкольнай мастацкай самадзейнасці. Перадача з Ленінграда. 12.00 — старт малай вясняны міру. Перадача з ГДР. 13.00 — «Лясныя падарожнікі». Мультифільм. 13.20 — для дашкольнай і малодшых школьнікаў. «Вні Пуст і Усе астатня». 13.50 — Мастацкі фільм для дашкольнай і малодшых школьнікаў «Артыя». 16.30 — для воінаў Савецкай Арміі і Флоту. «Аб тых, хто ў дазры». 16.50 — «Рэво на нітачках». Лясны фільм. Частина 1-я. 17.30 — прэм'ера тэлеаперацыя «Аб тых, хто ў дазры». 18.00 — «Рэво на нітачках». Лясны фільм. Частина 2-я. 20.15 — «Мелоды Дунайскага савецкага». Мастацкі фільм. 21.30 — «Святочныя вечары з намі». Святочныя вечары (М).

Другая праграма. 11.30 — «Калі салыны сора». Мастацкі фільм. 12.00 — «Вяселье». С. Васільев. «Пама аб чываным галтытэ». Прэм'ера тэлефільма (М). 14.10 — «Музыка і мастацтва». 16.00 — праграма музычна-тэатральнага (М). 18.10 — тэлевізійныя навіны (М). 18.30 — тэатр чытальніка і паэты. У перадачы прымаюць удзел паэты Р. Гам-зату, С. Вапугіна, артысты В. Сомая, Ю. Любімаў, С. Сайтан і іншыя (М). 17.30 — канцэрт чырванасцяжанага імя Аляксандрава

У Мазыры адкрылася выстаўка твораў беларускіх мастакоў, арганізаваная Дзяржаўным мастацкім музеем ВССР.

Мастацтвазнаўца П. Нікіфару праводзіць гутарку з наведвальнікамі выставы. Фота М. КАМЯНЕЦКАГА.

1 мая

Першая праграма. 9.45 — парад і дэманстрацыя працоўных. Трансляцыя з Краснай плошчы сталіцы нашай Радзімы — Масквы (М). 10.25 — трансляцыя парада і дэманстрацыі працоўных з Цэнтральнай плошчы Мінска. 15.00 — «Сустрача вучняў старэйшых класаў са старымі камуністамі, удзельнікамі першых мейваў. 15.20 — «Сборнік музычальных: «Кукарыц», «Жарты», «Вось дык тыг», 15.50 — эстрады аглад з удзелам А. Рэйна. 17.40 — «Гэта здарылася ў міліцыі». Мастацкі фільм. 19.05 — «Калі на зямлю прыходзіць май». Святочны канцэрт. 20.05 — «Наротыя гісторыі». Тэлевізійныя мініяцюры. 21.00 — спецыяльны тэлевізійны навін (М). 21.30 — «Знапращанне нас на блаткі акупацыі» (М).

Другая праграма. 9.45 — Маскя. Красная плошча. Парад і дэманстрацыя працоўных «Патрыяты» і «Альшынскі казі». (М). 18.20 — Л. Панцалеў «Чарадзейная палка». Прэм'ера тэлефільма (М). 18.30 — мастацкі фільм-казка «Каралеўства крывых лютэраў» (М). 18.15 —

месьмі Бетховена. Маршал выконвае партыю ў кантатах і араторыях Гендэля, Баха, у «Рэвіеіме» Моцарта. З мастацтвам Луіза Маршал знаёмыя слухачы ЗША, Англіі, Італіі, Францыі і іншых краін. Прыязджала спявачка і ў Савецкі Саюз.

У Мінску Маршал выступіць з двума праграмамі. У першай будзе выконвацца арні з араторыі Гендэля, опер Мася і Пучыні; творы Шумана, Уільямса, Дзіапарка, Фэрэ і іншых апрама вядомых твораў класічнай музыкі ўвайдзе цыкл англійскіх і амерыканскіх народных песень. Спявае Маршал на мове арыгінала.

Прыезд канадскай спявачкі — значная падзея філарманічнага календару ў маі. Цікавымі з'яўляюцца быць канцэрты і іншыя з'яўжыныя артыстаў.

Карэл Савічак і Антані Барташ (Чэхаславацкая Сацыялістычная Рэспубліка) выступіць у даволі рэдкім інструментальным спалучэнні: скрыпка — гітара. Будучы выкананы творы для скрыпкі з аркестрам Граньні, Кастэ, Тарэга, Іглаза, Пангані.

22 і 23 мая ў Мінску выступіць дырэктар з Ізраіля Георг Зігер. Ён пазнаміцца слухачоў з творам ізраільскага кампазітара Бен Хаіна «Ганец і эрылік», з «Іраванскай сцяпай» Мілй. Будучы таксама выконвае Шоста сяміфонія Бетховена і уверцюра да оперы Вердзі «Сіпа дэста».

16 мая мы сустрачымся ў Канцэртнай зале з Дзімітрыем Пяперна — адным з таленавітых прадстаўнікоў піяністычнай школы народнага артыста ССР А. Б. Гельдэўзэра. Заняткі пад кіраўніцтвам Гальдзевічаў Харатэрыячоны свайго вучня, вядомы савецкі музыкант адначасно ўчэню і адрывіцца ў Савецкі Саюз у Міжнароднага конкурсу імя Шапена ў Варшаве (1955 год) і Міжнароднага конкурсу імя Эніскаў у Бухарэсце (1958 год). Пераважна месца ў рэпертуары піяніста займаюць творы Шапена, Ліста, Шумана, Рахманінава. Цікава выконвае Пяперна таксама творы савецкіх кампазітараў — Кабалеўскага, Пракоф'ева, Шастаквіча.

У другой палове мая зараз канцэрты дадуць у нас артысты Эстоніі. У Мінску выступіць эстрады калектывы з удзелам вядомага жаночага актэра «Лейна». Адбудзецца вечар эстонскай арганнай музыкі. Мы зноў пачуем Дзяржаўны акадэмічны мужчынскі хор Эстонскай ССР. Два канцэрты дзесяць народны артыст ССР Георг Отс.

Рэпертуар Акадэмічнага мужчынскага хору Эстоніі налічвае 573 песьні. У праграму ўключана ўсё лепшае з музычнай спадчыны. Хор выконвае поліфанічныя песьні Пялестрына і Арланда даі Ласо, многія творы рускіх, савецкіх і замежных кампазітараў. З буйных рэчэў у Мінску будзе выконвацца «Рэвіеіме» Керубіні. Канцэрты Георга Отса адбудуцца ў нас у апошнія дні месьца — 30 і 31 мая.

А. КАРДЫМОН, дырэктар-распарадкі філармоніі, Канцэртнай залы філармоніі.

У нашых суседзях

Кантату «Узшыла зара над Афрыкай» стварыў вядомы кіеўскі кампазітар Канстанцін Мяскоў.

— Мне заўсёды хвалявала тэма барацьбы афрыканскіх народаў за свабоду і незалежнасць, — расказваў кампазітар у гутарцы з карэспандэнтам АДН. — Так павялілася ідэя гэтай твора. Кантата складзена з чатырох частак: «Абуджэнне Афрыкі», «Песня Афрыкі», «Імн барацьбітоў», «Узшыла зара над Афрыкай». Напісана яна на словы пэзтаў Туніса, Ганы, Марока. Вялікую дапамогу ў працы мне аказалі студэнты-афрыканцы, якія вучацца ў Кіеве. Дзякуючы ім я яшчэ лепш пазнаў народнае мастацтва Афрыкі, яе пэзо, самабытныя мелодыі.

ВЯЧЫМА ПОЛЬСКІХ МАСТАКОЎ

Апошні летняга дня сустрапіся Украінскі і польскі сялян. Гуцільна поіць свайго польскага таварыша горнай крынічнай вадой. «Пад крывам» — так называў пра карціну, якая расказвае пра дружбу простых працоўных людзей, польскі жывапісец Артур Гротыч. Палата ўсплывае на выставы «Украінскі» адкрыты ў Львоўскай дзяржаўнай карцічнай галерыі. На выставы сабрана сто палатнаў.

Наведвальнікі знаёміцца з творамі Яна Станіслаўскага, Юзафа Брандта, Юліяна Коска і іншых мастакоў Польшчы XIX—XX стагоддзяў. У кожным творы выяўлены сімвалічны польскі мастацтва да Украінскага народа, захляпне яго талентам, непаўторнай прыгажосцю прыроды Украіны.

АДН.

Галоўны рэдактар Н. Е. ПАШКЕВІЧ. Рэдакцыйная калегія: З. І. АЗГУР, Г. М. БУРАУКІН, А. І. БУТАКОЎ, К. Л. ГУБАРЭВІЧ, Т. А. ДУБОВА, Г. М. ЗАГАРОДНІ, В. УЛ. ІВАШЫН, А. М. КАШКІРЭВІЧ, В. В. ЛАДЫГІН, П. М. МАКАЛІ, А. Н. МАРЦІНОВІЧ [адказны сакратар], Р. К. САБАЛЕНКА [намеснік галоўнага рэдактара], І. А. САНКОВА, З. Ф. СТОМА, М. Г. ТКАЧОЎ, Р. Р. ШЫРМА.

«Літаратура і мастацтва» выходзіць у аўторак і пятніцу.

НАШ АДРАС І ТЭЛЕФОНЫ: г. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефоны: прыёмная рэдакцыі — 3-24-61, намеснік галоўнага рэдактара — 3-25-25, аддзела мастацтва — 3-24-04, аддзела культуры — 3-21-53, аддзела інфармацыі — 3-44-04, выдавецтва — 3-19-52, бумгалтэрыі — 3-11-03.

«Літаратура і мастацтва» — орган Міністэрства культуры і правалення Саюза пісатэляў ВССР. Мінск.

Індэкс 63856. Друкарня выдавецтва «Звязда». АТ 02910